

Deme Júlia

Ezen a képen én vagyok a nagyanyám ruhájában. A barátnőmmel megtaláltuk valamelyik ládában, és apám lefényképezett.

Miután kijártam a négy polgárit, beadtak ipari tanulóknak egy varrodába, a Révay utcában. Ez volt a sikertelenség csúcsa, a varrás nagyon nem nekem való volt. Két év után befejeztem az ipari iskolát, és egy pengőt kellett fizetni az Ipartestületnek, hogy felszabadítsanak, mert nem tudtam tisztességesen varrni. A szegényebb zsidók azt gondolták a védekezés módjának, hogy valami szakmát kell tanulni a gyerekeknek. Akkor már lehetett hallani olyat, hogy majd kitelepítenek Madagaszkárra. Minden hülyeséget fölkapnak, és mondták. Ezért lettem varrónő tizenhat évesen, de nagyon utáltam varrni. Varrónőként egyik műhelyről a másikra dolgoztam, amikor volt munka,

akkor el lehetett helyezkedni. Az ipartestületben volt a munkaközvetítés. Egy-egy hétre vagy egy-egy hónapra közvetítettek munkát. Már tizennyolc éves elmúltam, akkor az én nagyon ügyes főnöknőm, aki ilyen finomkonfekciót csinált, lespórolt annyit az anyagból, hogy csináltak nekem egy selyemruhát. Az volt a gálaruhám. Mert nem olyan gondjaink voltak, hogy hova tegyem a legújabb pulóvert, hanem olyan, hogy legyen az embernek egy télikabátja, amit többnyire nem újonnan kapott. Volt ez a ruhám, egy szandálom meg egy cipőm, és valahogy így összeállt a staféruno. Hát szóval, szegények voltunk. A szegénység mindent megmagyaráz.

Moziba még el lehetett menni, de nyilvános helyre, mondjuk, táncolni vagy ilyesmi, már nem. Először nem is volt ehhez ruhám, de kedvem se volt ilyen külvárosi tánciskolába menni. Egyszer elvitt valamelyik fiú tánciskolába, és akkor úgy éreztem, hogy na, ez nem az én világom, olyan ócskának tűnt. Lehet, hogy nem volt olyan ócska, de nekem az volt, és nem is vágytam ilyen helyre. Én az első bálomra az anyámékkal mentem. Nem voltam én úgy szabadjára engedve. A gyár vagy valamelyik művelődési ház csinált egy-egy mulatságot egy évben. De inkább a munkásmozgalomba jártam le. Olyankor anyámék mindig idegeskedtek, hogy az istenben jutok haza ott a kietlenségben, a sötétben. De hát egy fiatalot nehéz otthon tartani.